

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole.....	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu.....	4
2	Obecná charakteristika školy.....	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky.....	7
3.2	Životospráva.....	7
3.3	Psychosociální podmínky.....	8
3.4	Organizace chodu.....	9
3.5	Řízení mateřské školy.....	10
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	10
3.7	Spoluúčast rodičů.....	11
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	12
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	12
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	13
4	Organizace vzdělávání.....	15
5	Charakteristika vzdělávacího programu.....	19
5.1	Zaměření školy.....	19
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu.....	19
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	19
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	20
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	22
6	Vzdělávací obsah.....	23
6.1	Integrované bloky.....	23
6.1.1	PODZIM SLUNÍČKA.....	23
6.1.2	ZIMA SLUNÍČKA.....	29
6.1.3	JARO SLUNÍČKA.....	35
6.1.4	LÉTO SLUNÍČKA.....	41
6.1.5	PODZIM BERUŠKY.....	46
6.1.6	ZIMA BERUŠKY.....	52
6.1.7	JARO BERUŠKY.....	56
6.1.8	LÉTO BERUŠKY.....	60
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu.....	64
6.3	Dílní projekty a programy.....	64
7	Systém evaluace.....	66

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Všem se nám tu dobře žije, my jsme školka Harmonie

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola Vidče, okres Vsetín

SÍDLO ŠKOLY:

Vidče 460, 75653

KONTAKTY:

e-mail: ms@vidce.cz

web: www.msvidce.cz

REDIZO: 600149382

IČO: 70936366

IZO: 600149382

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Hana Crhová

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Bc. Pavlína Parks - učitelka MŠ, Mgr. Zuzana Vrtalová - asistentka pedagoga

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Vidče

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Vidče 96, 75653

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1.9.2020 do 1.9.2023

VERZE ŠVP: 1

ČÍSLO JEDNACÍ: čj.02/2021

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 26. 8. 2020

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 1. 1. 2021

.....

ředitel školy

Hana Crhová

.....

Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: dvoutrídni MŠ, 56 dětí

Počet tříd: 2

Počet pracovníků: 9

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Areál mateřské školy se nachází v klidném prostředí mezi rodinnými domky ve středu obce. V blízkosti je Obecní úřad, základní škola a víceúčelové hřiště. Nespornou výhodou je blízkost lesů, luk, kopců a strání. Pohyb ve volné přírodě umožňuje dětem zdravý růst a vědomí, že příroda je neoddelitelnou součástí jejich života. Váží si jí, milují ji a jsou ochotni ji chránit.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

V budově mateřské školy se nachází dvě oddělení. V přízemí je 1. třída pro děti ve věku 3-4 let s názvem Berušky. V 1. poschodí se pak nachází 2. třída pro starší děti ve věku 5-6 let s názvem Sluníčka. Každá třída má své příslušenství (šatnu, nové oddělené dětské umývárny a toalety). Obě třídy jsou rozděleny na pracovní koutky pro různé druhy činností a prostornou hernu. Jsou vybaveny kvalitním nábytkem, didaktickými a kreativními hračkami a jinými zajímavými pomůckami. Hračky jsou umístěny tak, aby k nim měly děti volný přístup, svobodně se rozhodovaly a zároveň se učily udržovat pořádek.

Mateřská škola disponuje vlastní kuchyní, která prošla rozsáhlou rekonstrukcí.

Kolem budovy se rozprostírají dvě velké zahrady, které jsou celoročně využívány. Celý objekt MŠ je oplocen a uzavřen brankou s bezpečnostními prvky a před vchodem jsou nainstalovány bezpečnostní kamery.

Dopravní dostupnost školy:

Mateřská škola se nachází ve středu obce. V blízkosti školy je autobusová zastávka. U MŠ je vybudováno nové parkoviště s šesti parkovacími místy a jedním parkovacím místem pro zdravotně znevýhodněné osoby.

Informace z historie školy:

Budova MŠ byla postavena v roce 1983 obcí Vidče za účelem vzdělávání dětí v předškolním věku, a proto splňuje všechna kritéria pro všestranný rozvoj předškolních dětí. Původně byly v MŠ zřízeny tři oddělení. V průběhu let však s ohledem na demografický vývoj nebylo potřeba třetího oddělení, a tak se do uvolněných prostor dolního křídla budovy přestěhovala místní knihovna, která má svůj samostatný vchod.

Během téměř čtyřiceti let své existence prošla mateřská škola různými inovacemi.

Od 1. 8. 2009 je ředitelkou Hana Crhová. Dva roky před jejím nástupem proběhla v budově mateřské školy rozsáhlá rekonstrukce (kompletní zateplení obvodových stěn budovy, výměna všech výplní oken, venkovních dveří, zateplení stropu nad vytápěnou půdou a střechy spojovací chodby). Projekt byl spolufinancován Evropskou unií - Fondem soudružnosti a Státním fondem životního prostředí ČR v rámci Operačního programu Životní prostředí. Pod vedením paní ředitelky Crhové pak byla vybudována ekozahrada. Tato přírodní zahrada vznikla díky finanční dotaci z Nadace OKD a finanční pomoci od obce Vidče. Její úpravou vznikla naučná prostředí, jako je hmatový chodníček, bylinková spirála, jarní zahrádka, přírodní bludiště, pítka pro ptáčky, hmyzí domeček, divoká louka, šterkové pískoviště, přírodní zvonkohra, ještěrkovník, treláže pro popínavé rostliny, jedlá zahrada, ptačí budky a „zelená učebna“, kterou je možné využít za každého počasí.

Děti si na přírodní zahradě rozvíjejí fantazii, představivost a také zahrada slouží k výchovně vzdělávacímu procesu. Chloubou zahrady je i přírodní jezírko, ve kterém žije spousta rybiček a želva. Děti zde mohou pozorovat život všech možných druhů hmyzu.

S místní knihovnou mateřská škola úzce spolupracuje. Paní knihovnice dětem připravuje zajímavé vzdělávací programy, jako například Den Knihy, Zdobení Pohádkovníku a jiné. Knihovna prošla v roce 2016 celkovou modernizací a rekonstrukcí a je pro celou obec velkým přínosem.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory ke hře i volnému pohybu dětí. Prostředí je vyhovující pro různé aktivity individuální i skupinové.

Hygienické zařízení MŠ, nábytek a další vybavení odpovídá hygienické vyhlášce a antropometrickým požadavkům. Je zdravotně nezávadné, bezpečné a estetické.

Vybavení hračkami, pomůckami a didaktickým materiálem je v souladu s počtem dětí i jejich věkem a je průběžně obměňováno a doplňováno.

Hračky a pomůcky jsou umístěny na dobře viditelných místech.

Děti se podílejí na výzdobě mateřské školy svými výtvy. Dětské práce jsou přístupné dětem i jejich rodičům.

Kolem budovy se rozprostírají dvě velké zahrady, které jsou celoročně využívány. Je na nich dostatek místa i pomůcek k pohybovým aktivitám. Přírodní zahrada s altánem a jezírkem rozvíjí kreativitu, poznávání a smyslové vnímání.

Všechny vnitřní i vnější prostory mateřské školy splňují bezpečnostní normy dle platných předpisů.

V budoucnu je plánovaná modernizace původních prvků vybavení třídy, jako například posuvné dveře, které oddělují hernu a třídu a přidání polic ke třídění a organizaci hraček.

V rámci projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání II. ORP Rožnov pod Radhoštěm je připravený seznam projektových záměrů pro investiční intervence (dokončení oplocení budovy MŠ, oprava asfaltového dětského hřiště, oprava střechy v MŠ, rekonstrukce půdních prostor).

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná strava podle zásad racionální výživy, nutriční výživové tabulky podporující zdravý růst a jsou podporovány zdravé stravovací návyky a samostatnost. V jídelníčku jsou uvedena čísla alergenů. Po celou dobu je zajištěn pitný režim. Děti nejsou nuceny do jídla.

Mateřská škola má svůj denní řád a pravidelný rytmus, avšak v případě potřeby je možnost domluvit se individuálně na pozdějším příchodu či dřívějším odchodu z MŠ. Je respektován adaptační režim, rodiče mají možnost vstupovat do prostor MŠ.

Mimo extrémně nepříznivé počasí děti tráví každý den dostatečně dlouhou dobu venku na zahradě či procházce. Pobyt je přizpůsobován vnějším podmínkám.

Mateřská škola dětem poskytuje dostatek prostoru k volnému pohybu a hře uvnitř i na zahradě. Každé dítě má prostor pro aktivity podle vlastní volby spontánní hrou a hracími koutky.

Je respektována individuální potřeba spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Děti odpočívají na matracích v dobře větrané místnosti vybavené rovněž zvlhčovačem vzduchu.

Učitelé svým chováním a zdravým životním stylem vytváří dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

V prostředí mateřské školy je kladen důraz na bezpečí a spokojenost dětí.

Nově příchozí dítě má prostor adaptovat se v novém prostředí a snahou pedagogů je, aby se cítilo v MŠ dobře a bezpečně.

Učitelé respektují a dodržují zásady psychohygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví dětí. K dítěti je přístupováno individuálně, citlivě a nenásilně. Je eliminován nadměrný stres a napětí.

Nikdo není zvýhodňován ani nezvýhodňován, všechny děti mají stejná práva a povinnosti.

Děti si osvojují potřebný řád a pravidla soužití, avšak jsou dobře vyváženy s osobní svobodou a volností.

Děti ve třídě vytváří společenství, ve kterém se rozvíjí jejich charakterové vlastnosti a vzájemné vztahy. MŠ je pro ně místem, v němž se cítí zpravidla uvolněně a dobře.

Učitelé dětem naslouchají, podporují je v samostatnosti a svobodném myšlení, komunikují s dítětem otevřeně a empaticky. Nevyvíjí na dítě tlak ani ho do ničeho nenutí. Dávají dětem jasné a srozumitelné pokyny.

Pestrost činností během dne umožňuje jejich volné přizpůsobení potřebám dětí a aktuální situaci. Vhodně jsou uplatňovány spontánní i řízené činnosti, pohybové aktivity, relaxace i odpočinek a odpovídají věkovým zvláštnostem.

Učitelé děti dostatečně chválí, povzbuzují a vyhýbají se negativním komentářům.

Mezi dospělými a dětmi je rozvíjena vzájemná důvěra, ohleduplnost a tolerance.

Učitelé usilují o to, aby třída byla pro děti kamarádkým prostředím, ve kterém panuje ohledupnost, zdvořilost, vzájemná pomoc a kamarádství.

3.4 Organizace chodu

Denní řád je natolik pružný, že umožňuje individuální přístup a přizpůsobení se aktuálním možnostem a potřebám dětí.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány pohybové aktivity. Mimo to je každoročně dětem nabízen lyžařský kurz, předplavecký výcvik, saunování a škola v přírodě. Díky dobré spolupráci se základní školou je možnost využívat také školní tělocvičnu.

Učitelé přistupují k práci zodpovědně, veškerý čas v pracovní době věnují výchově a vzdělávání dětí.

Mateřská škola vytváří pro děti klidné a bezpečné zázemí.

Nově příchozí dítě má prostor individuálně přivyknout novému prostředí a je u něj uplatňován adaptační režim.

Aktivity řízené a spontánní jsou ve vyváženém poměru.

Je vyhrazen dostatek času na volnou hru. Pokud má dítě zajímavou hru, může se k ní později vrátit.

Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě a objevování.

Při výchovně vzdělávacích činnostech je uplatňována frontální, skupinová i individuální práce, děti se tak mohou účastnit aktivit v různých velikých skupinách.

Pokud se některé dítě nechce zapojit společných činností, dle své volby může činnosti přihlížet, uchýlit se do klidného koutku, nebo si zvolit jinou hru u stolečku za přítomnosti asistenta.

Činnosti v MŠ jsou plánovány podle zájmů a potřeb dětí a také s ohledem na individuální vzdělávací potřeby dětí.

Při jejich realizaci jsou zajištěny vhodně materiální podmínky. Učitelé si s předstihem připravují pomůcky na plánované činnosti.

Stanovené počty dětí ve třídě nejsou překračovány a jejich spojování je omezeno na nejnutnější minimum.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti a pracovní náplně jsou jasně stanoveny pro každého zaměstnance.

Je vytvořen funkční informační systém. Rodiče jsou informováni o dění v MŠ prostřednictvím webových stránek, uzavřené facebookové skupiny, e-mailu, školních nástěnek a obecního zpravodaje.

Snahou je vytvářet důvěrné a tolerantní prostředí, kde je všem zaměstnancům ponechán dostatek pravomocí a kde je respektován jejich názor. Důležité věci se projednávají na školních poradách.

Ředitelka školy motivuje zaměstnance ke kvalitní pedagogické práci, k dalšímu vzdělávání a pravidelně vyhodnocuje práci všech zaměstnanců.

Pedagogický kolektiv má snahu tvořit tým a zve i rodiče ke spolupráci při organizaci pravidelných aktivit i běžném chodu MŠ. V rámci ekoškoly se pravidelně schází Ekotým v zastoupení rodičů, který se podílí na rozvoji školy ekologickým směrem.

Plánování chodu mateřské školy je pružné, zohledňuje zpětnou vazbu.

Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu a podporuje spoluúčast všech pracovníků na rozhodování o zásadních otázkách. Školní vzdělávací program je tak průběžně doplňován.

MŠ úzce spolupracuje se zřizovatelem, školními poradenskými zařízeními (PPP, SPC) a dalšími subjekty a jinými odborníky.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni pedagogičtí zaměstnanci v MŠ mají předepsanou odbornou kvalifikaci.

Pracují na základě společně vytvořených pravidel. Učitelky s dlouholetou pedagogickou praxí vytvářejí podmínky pro začínající kolegyně. Na úspěšném chodu mateřské školy se podílejí i nepedagogičtí zaměstnanci.

Učitelé jsou podporováni v dalším vzdělávání a přistupují k němu aktivně.

Ředitelka vytváří podmínky pro systematické vzdělávání pedagogů, podněcuje je v rámci samostudia k četbě odborné literatury, účasti na zajímavých přednáškách a akcích DVPP.

Učitelé mají organizovány služby takovým způsobem, aby byla po celou dobu optimálně zajištěna péče o děti a jejich bezpečnost. V mateřské škole působí také školní asistent a asistent pedagoga.

Přímá pedagogická činnost učitelů ve třídě se dostatečně překrývá.

Všichni zaměstnanci pracují profesionálním způsobem.

Péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je zajištěna ve spolupráci s příslušnými poradenskými zařízeními.

Vhodné by bylo zajištění logopedické péče, která doposud probíhala, ale bohužel po odchodu školní logopedky do penze se prozatím nepodařilo zajistit náhradu.

3.7 Spoluúčast rodičů

Mezi rodiči a zaměstnanci školy funguje spolupráce, vzájemná komunikace a otevřenost.

Učitelé se snaží porozumět a v rámci možností vyhovět konkrétním potřebám jednotlivých dětí a jejich rodin.

Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všech činnostech v MŠ. Mají možnost zúčastnit se různých programů a akcí školy a spolupodílet se na jejich plánování a organizaci.

Učitelé vytváří podmínky pro osobní komunikaci s rodiči a informují je o prospívání jejich dítěte a jeho individuálních pokrocích.

Zároveň zachovávají soukromí rodiny a diskrétně přistupují ke svěřeným informacím.

Mateřská škola poskytuje rodičům podle jejich potřeb informace z oblasti předškolního vzdělávání, doporučuje jim zajímavé přednášky, knihy, podporuje rodinnou výchovu a pomáhá s výchovou a vzděláváním.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Mateřskou školu navštěvuje dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, jehož podporu ve třídě i mimo ni zabezpečuje asistent pedagoga. Zajišťuje dopomoc a bezpečnost při pohybu v prostorách MŠ (především na schodech a při překonávání překážek) a venku.

Na základě potřeb dítěte a doporučení SPC byly do MŠ nově zakoupeny technické, relaxační, rehabilitační a sensorické pomůcky, jako je dětská toaleta, madlo k WC, rehabilitační míčky, stimulační a balanční podložky, nakloněná plošina, sedací vak aj.

Kvalitní speciálně pedagogickou péči zajišťuje asistentka pedagoga, která s dítětem pracuje na základě doporučení z SPC a s využitím speciálních pomůcek. Asistentka vhodně stimuluje dítě a uskutečňuje speciálně pedagogickou intervenci.

Mateřská škola spolupracuje s rodiči dítěte, individuálně s nimi konzultuje výchovně vzdělávací postupy. MŠ také zajišťuje spolupráci s SPC Kroměříž a v případě potřeby i s jinými odborníky.

V souladu s právními předpisy je snížen počet dětí ve třídě.

Dítěti je přiznán třetí stupeň podpůrných opatření, proto je nutná přítomnost asistenta pedagoga.

Vzdělávání dítěte probíhá ve vhodném komunikačním systému.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola umožňuje vzdělávání nadaných dětí vytvářením vhodných podmínek. Třídy jsou vybaveny hudebními nástroji, výtvarnými pomůckami, škola organizuje sportovní a ekologické aktivity, časté návštěvy knihovny i ZŠ.

Také nabízí dostatek her pro rozvoj logického myšlení, didaktických pomůcek a knih. Do programu jsou zařazeny aktivity podporující paměť, pozornost, matematickou představivost a slovní zásobu.

Je kladen důraz na rozvoj potenciálu a různých druhů nadání.

Při vzdělávání je uplatněn individuální přístup, který umožňuje rozvoj každého dítěte dle jeho potřeb a schopností.

Učitelé podporují zvědavost dětí, jejich angažovanost a originální přístup při řešení úkolů. Zařazují do vzdělávání činnosti rozvíjející kreativitu a samostatnost.

Mateřská škola spolupracuje s rodiči dětí a dalšími subjekty.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

V mateřské škole je dostatek hraček, které jsou vhodné pro dvouleté děti.

Třídy jsou uspořádány věkově heterogenním způsobem, tím je zajištěna bezpečnost a optimální množství podnětů pro tyto děti. Pravidla pro používání a ukládání hraček jsou srozumitelně vysvětleny.

Třída poskytuje dostatek prostoru pro volný pohyb, hru i odpočinek.

MŠ je vybavena dostatečným hygienickým zázemím, ke třídě náleží umývárna se sprchovým koutem a prostorné toalety.

V šatně má každé dítě svoji skříňku s úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.

Denní režim respektuje potřeby dětí.

Podmínky pro adaptaci jsou vhodně vytvářeny s ohledem na individuální potřeby.

Dítě si s sebou může vzít do mateřské školy svoje oblíbené hračky z domácího prostředí, které mu dodávají pocit bezpečí a jistoty.

Podle situace a potřeby daného dítěte jsou při vzdělávání vhodně realizovány individuální a skupinové činnosti.

Učitelé na dítě reagují pozitivně, přijímají je, jsou k němu laskaví a důslední.

Pozitivní vztahy jsou také navazovány s rodinou dítěte, učitelé se snaží o oboustrannou spolupráci a důvěru.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

V mateřské škole jsou zřízena dvě oddělení. Děti jsou zařazovány do jednotlivých tříd podle věkového uspořádání.

TŘÍDA SLUNÍČKA

Pedagogičtí pracovníci:

Hana Crhová – pedagog, ředitelka MŠ

Bc. Alena Chumchalová – pedagog v MŠ

Renata Porubská- asistent pedagoga

Věra Pokorná- školní asistent

Charakteristika třídy

V letošním školním roce 2022 – 2023 je do heterogenní třídy Sluníčka zapsáno 28 dětí. Z tohoto výčtu je 15 chlapců a 13 děvčat ve věku od 4 do 6 let. Ve třídě je jedno dítě s OŠD a dvě nově příchozí z jiné mateřské školy. Ve třídě s dětmi pracují dvě paní učitelky s odpovídající kvalifikací a jeden asistent pedagoga.

Ve třídě je jedno dítě s podpurným opatřením které má svého asistenta.

Zkvalitnění péče a individuální přístup k dětem zajišťuje mimo paní učitelky školní asistent.

Školní vzdělávací program, který byl vytvořen podle nové moderní verze programu InspIS nese název „**Všem se nám tu dobře žije, vždyt jsme školka HARMONIE**“ vychází z pěti vzdělávacích oblastí – biologické, psychologické, interpersonální, sociálně kulturní a environmentální.

Z ŠVP je vygenerován třídní vzdělávací program, který je zaměřen na výtvarné, hudební a sportovní činnosti (saunování, tenis, plavání, lyžování, lehkotletické disciplíny).

MŠ Vidče je dlouhodobě zapojena do programu Ekoškola. Ekotým je tvořen dětmi ze třídy Sluníčka a ve spolupráci s rodiči a koordinátorkami koordinátorkami Ekoškoly je plně zodpovědný za naplňování stanovených cílů v programu Ekoškola.

Dále je celoročně využíván zpracovaný projekt školního plánu EVVO s názvem „**V přírodě je nám hej, proto do ní utíkej!**“, který nabízí aktivity spojené s pobytem a činnostmi v přírodě a ochranou životního prostředí.

TVP obsahuje 4 integrované bloky, které reflektují roční období. Každý integrovaný blok je rozpracován do tématických celků (podle měsíců) a ty se dále dělí na podtémata (týdny). Důraz je kladen na svátky a tradice vycházející z našeho regionu. Zohledněny jsou také prožitky dětí, dětská zvědavost a potřeba objevovat. Časový plán bloků je orientační, umožňuje tedy flexibilní práci s ohledem na aktuální možnosti a výsledky evaluačních činností.

TŘÍDA BERUŠKY

Pedagogičtí pracovníci:

Jana Martinková – učitelka MŠ

Jitka Kadlubiecová – učitelka MŠ

Silvie Divišová- asistent pedagoga

Charakteristika třídy

Do třídy Berušek bylo v letošním školním roce 2022 – 2023 zapsáno 26 dětí ve věku 2,5 – 4 let, z toho 13 děvčat a 15 chlapců.

Ve třídě působí také asistent pedagoga Silvie Divišová pro zkvalitnění péče o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami.

Školní vzdělávací program, který byl vytvořen podle nové moderní verze programu InspIS nese název „**Všem se nám tu dobře žije, vždyť jsme školka HARMONIE**“ a vychází z pěti vzdělávacích oblastí – biologické, psychologické, interpersonální, sociálně kulturní a environmentální.

Z ŠVP je vygenerován třídní vzdělávací program, který je zaměřen na adaptaci a rozvoj hudební, výtvarné a pohybové oblasti.

Třída Berušek taktéž pracuje podle projektu EVVO s názvem „**V přírodě je nám hej, proto do ní utíkej!**“, který nabízí aktivity spojené s pobytem a činnostmi v přírodě a ochranou životního prostředí.

Ve školním roce 2020/2021 bylo přijato jedno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami. Dle věku je integrováno v oddělení Berušek. Byla mu přidělena asistentka pedagoga, která zajišťuje individuální speciálně pedagogickou péči. Na základě jeho potřeb a doporučení z SPC byly do MŠ nově zakoupeny pomůcky pro rozvoj jemné a hrubé motoriky (stimulační ortopedické pomůcky, balanční podložka na sezení, nakloněná plošina, ringo kroužky, navlékací tvary, vkládačky, magnetické knížky, motorická kostka), pomůcky pro relaxaci (senzorické míčky, molitanové rehabilitační míčky různých velikostí, kuličkový dětský sedací vak) a madlo k WC.

Září probíhá v duchu adaptace na nové prostředí, aby dítě bez přítomnosti matky citově nestrádalo a začlenilo se do kolektivu vrstevníků. Pobyt v MŠ podporuje celkový rozvoj dítěte, zejména rozvoj řeči. V tomto období dítě pátrá po příčinách jevů, které jsou mu vhodným způsobem vysvětlovány v odpovědích na otázku „Proč?“.

Snahou je, aby děti do mateřské školy chodily rády a těšily se z nových zážitků a poznávání.

Je zabezpečován dostatek tělesné aktivity, důraz je kladen na každodenní pobyt dítěte venku. V dětech je upevňován pocit bezpečí a jistoty a podněcován rozvoj sebevědomí. Je kladen důraz na samostatnost a radostné prožívání času v mateřské škole. Děti jsou chváleny za úspěch a povzbuzeny při zvládnutí neúspěchu. Postupně jsou vštěpována základní pravidla chování a jednání. Prostřednictvím názorných pomůcek je rozvíjena fantazie, tvořivost, a smyslové vnímání dítěte.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

V mateřské škole jsou zřízena dvě heterogenní oddělení. Děti jsou zařazovány do jednotlivých tříd podle věkového uspořádání. S ohledem na přání rodičů, nebo plynulejší adaptaci je možnost ponechat sourozence v jedné třídě.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

- *částečně řízená činnost*
- *pobyt venku*
- *oběd*
- *organizace poobědové hygieny a přípravy na klidový režim*
- *částečně odpočinek*

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Do mateřské školy jsou přijímány děti ředitelkou školy dle zákona č.561/2004 Sb., O předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělání (školský zákon), vyhlášky č.14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání a směrnice č. 1 Kritéria pro přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání (trvalý pobyt, délka docházky dítěte, zaměstnanost rodičů, věk dětí od 3 -7 let). Veřejnost je o termínu zápisu předem informována prostřednictvím plakátu a tisku v místním zpravodaji. Výsledky jsou zveřejnovány na webových stránkách, vytištěny na nástěnných tabulích mateřské školy, a také zasílány emailem. O přijetí dítěte do MŠ rozhoduje ředitelka školy, rodiče informuje vydáním Rozhodnutí o přijetí dítěte do MŠ. Provozní doba MŠ je přizpůsobena požadavkům rodičů. Směrnicí je stanovena úplata za poskytované vzdělávání.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Individuální vzdělávání probíhá dle § 34b školského zákona.

Rodičům je na začátku školního roku předán soubor činností a úkolů které podporují rozvoj předškolních kompetencí. Aktivity vycházejí z ŠVP a jsou uspořádány podle integrovaných bloků, které korespondují s činnostmi dětí v mateřské škole.

Dítě v individuálním vzdělávání je povinno se dostavit do mateřské školy k ověření dosažených kompetencí. MŠ prověřuje, jakým způsobem je dítě vzděláváno, úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech uvedených v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání. Mateřská škola případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání dítěte. Způsob a termíny ověření, včetně náhradních termínů, stanoví školní řád tak, aby se ověření uskutečnilo v období od 3. do 4. měsíce od začátku školního roku.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Vzhledem ke znalosti místních lidí i zvyklostí a díky dlouholetému působení v oblasti předškolní výchovy, bylo vizí současné ředitelky zapojit do vzdělávacího programu environmentální výchovu, což se jí podařilo. Děti jsou vedeny k citlivému přístupu k lidem, zvířatům a všemu kolem nás, proto naplňujeme název a motto ŠVP - „**Všem se nám tu dobře žije, vždyť jsme školka HARMONIE**“, podle kterého pracujeme od 1.1.2010. Tento program vznikl na základě podkladů Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a je vypracovaný jako dlouhodobý s průběžným doplňováním a obohacováním o získané poznatky a praktické zkušenosti. Poslední aktualizace proběhla v říjnu 2020. Slovo Harmonie bylo vybráno proto, že mimo jeho vlastní význam jednotlivá písmena také definují náš přístup (Hra-Hračka, Aktivity-Atmosféra, Rodiče-Realizace, Motivace, Otevřenost, Nabídka, Individuální přístup, Empatie-Ekologie).

V roce 2013 přišla nabídka zapojit se do pilotního programu Ekoškola a v roce 2015 mateřská škola obhájila svůj první titul Ekoškola. V červnu 2020 byl titul obhájén již po třetí a nyní je s platností na tři roky.

MŠ je také členem celostátní sítě MŠ EVVO "Mrkvička".

Kromě environmentální výchovy jsou podporovány také sportovní a umělecké aktivity. Děti se pravidelně zúčastňují závodů a výtvarných soutěží v rámci spolupráce se SVČ Rožnov pod Radhoštěm. Dále jsou dětem nabízeny aktivity jako saunování, lyžařský výcvik, plavecká škola, či škola v přírodě.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Cílem našeho vzdělávacího programu je směřovat výchovu dětí environmentální cestou, vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí. Učit děti žít v harmonii s přírodou, vštěpovat dětem její důležitost a vliv na náš život, vážit si jí a respektovat její pravidla. Snahou je pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit. Je usilováno o vytvoření základů aktivního postoje ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, dále vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.).

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Řízené činnosti jsou realizovány ve formě individuální, skupinové, frontální, kooperativní i projektové. Činnosti jsou organizovány rozmanitě, forma je volena dle typu činností, závisí také na tématu, počasí, počtu dětí a kreativitě učitelky. Činnosti, které vyžadují individuální přístup jsou realizovány již ráno, například během spontánních her, u stolečku individualně s jednotlivci, nebo v malých skupinách. Činnosti, ve kterých se učíme pravidla a společenský řád jsou organizovány formou frontální výuky, děti získávají návyky chování, jako například počkat až budou mít slovo, dělit se aj. K organizaci výuky je využíváno komunitního, diskuzního a výukového kruhu.

Metody vzdělávání:

Způsob učení je volen podle tématu a aktuálních podmínek.

Nejčastěji jsou využívány metody názorně-demonstrační (předvádění, pozorování, práce s obrazem, instruktáž) praktické, slovní (rozhovor, přednáška, vysvětlování).

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

PLPP škola zpracovává pro dítě v případě, kdy pro poskytování podpurných opatření prvního stupně nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka.

Tvorba PLPP pro děti s odloženou školní docházkou:

Tvorba plánu je úzce spjata s doporučením z PPP.

Na základě vyhodnocení dítěte v PPP je vypracován plán činností tak, aby byl zaměřen především na rozvoj v oblastech, které byly odborníky diagnostikovány jako oblasti slabší a které je nutno více rozvíjet, či na nich intenzivněji pracovat.

Učitelka si vede záznamy a píše průběžné čtvrtletní hodnocení. Dětem se věnuje učitelka či školní asistent, který je instruován jak s dítětem pracovat.

Pro nadané děti jsou připraveny činnosti a programy uspokojující jejich vyšší úroveň stimulace. Školní asistent je k dispozici dětem, které vyžadují zvýšenou pozornost.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Tvorba IVP pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami:

IVP vychází ze školního vzdělávacího programu a z řady doporučení speciálně pedagogického centra. Při jeho tvorbě jsou zohledněny všechny individuální zvláštnosti a potřeby daného dítěte.

Realizace IVP zahrnuje:

- Speciálně pedagogická intervence
- dopomoc při běžných samoobslužných činnostech (stravování, hygiena, oblékání)
- podpora při začlenění do kolektivu
- asistence při volné hře, kde dítě využívá školní nebo vlastní speciální hračky pro rozvoj logického myšlení a smyslového vnímání

Jeho plnění je průběžně hodnoceno, asistentka pedagoga si vede záznamy o práci s dítětem a jeho pokrocích. V průběhu roku školu navštíví pracovníce z SPC. Na konci školního roku učitel vyplňuje dotazník týkající se úspěšnosti speciálně pedagogické intervence.

Pravidla pro zapojení další subjektů:

V rámci péče o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami škola spolupracuje s SPC Kroměříž a pravidelně komunikuje s rodinou dítěte.

K rozvoji nadaných dětí přispívá spolupráce s:

- PPP Valašské Meziříčí
- ZŠ Vidče
- Knihovna Vidče
- SVČ Rožnov p.R.

Zodpovědné osoby:

Asistentkou pedagoga je Mgr. Zuzana Vrzalová, zajišťuje péči o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami.

Školní asistentkou je Věra Pokorná, pomáhá učitelce se vzděláváním dětí a zajištěním jejich individuálních potřeb.

Ostatní pedagogové působící v MŠ.

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

Speciálně pedagogická intervence

Řízená pedagogická intervence je realizována každodenně v průběhu dopoledne v hracím koutu během doby spontánních činností ve třídě Berušek. Tímto dává dítěti možnost se dle volby začlenit při řízené činnosti do kolektivu ostatních dětí. Doba trvání je cca 20 minut a je přizpůsobena potřebám dítěte. Tato intervence probíhá formou individuální péče asistenta pedagoga o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami a zahrnuje:

- manipulace s didaktickými pomůckami pro rozvoj jemné a hrubé motoriky,
- masáž pomocí měkkých míčků různých velikostí / míčkování
- rozvoj řeči prostřednictvím doprovodných říkadel a písniček
- posilování oslabených svalových skupin
- chůze po hmatovém chodníčku

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Tyto nejmenší děti jsou začleněny do mladšího oddělení Berušek.

Ve třídě jsou 3 pedagogičtí pracovníci.

Dle jejich potřeb se jim speciální pedagog věnuje individuálně, například nabídne jinou speciální činnost na míru jeho zájmu, pokud dítě není kompetentní spolupracovat s kolektivem.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 PODZIM SLUNÍČKA

Název integrovaného bloku	PODZIM SLUNÍČKA
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Hlavními tématy tohoto bloku jsou vítání dětí po prázdninách a utváření pravidel jako základu společného soužití. Dalšími tématy jsou seznamování se jmény, posilování vzájemných vztahů mezi dětmi, poznávání prostředí, vybavení třídy, možnosti tvoření a činnosti v koutcích. Důraz je kladen na uvědomění si kam patřím, kdo patří ke mně, jak si pomáháme. Organizovány jsou vycházky do okolí s určením a bližším pozorováním místa bydliště. Snahou je rozvíjet povědomí o časových pojmech ve spojení s činnostmi, které jsou v MŠ uskutečňovány. V souvislosti s ročním obdobím jsou děti podněcovány ke vnímání změn a krás přírody. Integrovaný blok také zahrnuje poznávání některých druhů ovoce a zeleniny se zapojením smyslů při rozlišování vnímaných jevů (chuť, čich, hmat) a poukázání na význam a úlohu cvičení pro naše zdraví. V neposlední řadě je obsah bloku zaměřen na rozvoj fantazie, výtvarné a pracovní dovednosti při využívání přírodních materiálů a prožívání pozitivních pocitů z dramatických činností, improvizace s loutkami a maňásky.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>1. DOBRÉ RÁNO MILÉ DĚTI, PRÁZDNINY TY STRAŠNĚ LETÍ. SEŠLI JSME SE TADY ZNOVA, ČEKÁ NA NÁS PARTA NOVÁ!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Těšíme se do mateřské školy – adaptace na nové prostředí • My jsme malí kamarádi ze školky – seznamování s novými kamarády • Naše obec a zvířátka mezi námi – život u nás v obci • Tanec houbiček – loučíme se s létem a vítáme podzim <p>Eko: Pokus s kukuřicí</p> <p><u>Nabídka činností:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ rozhovory s dětmi, hry na podporu adaptace na nové prostředí ❖ seznamování s hračkami, dětskými koutky a s ostatními prostory MŠ

Název integrovaného bloku	PODZIM SLUNÍČKA
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ hry a aktivity nejrůznějšího zaměření ❖ grafomotorická cvičení – procvičování paže ❖ činnosti na zaměření poznání rodiny dítěte – kde žije, obec x město, členové rodiny ❖ vytváření pravidel soužití dětí ve třídě ❖ seznamování dětí s činnostmi v průběhu celého dne v MŠ ❖ „místo kde bydlím“ – skupinová práce dětí ❖ znát svou značku, poznávat kamarády, oslovovat se jmény <p>2. DOBRÉ RÁNO MILÉ DĚTI, ČÍPAK DRÁČEK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zahradu jsme očesali, pole už jsou holá – ovoce x zelenina, zpracování • V lese – šišky, nebojte se – rozdíl mezi stromy listnatými a jehličnatým • Vyrábíme podzimníčky – plody podzimu • Draku, draku, vyleť výš – určování barev a barevných odstínů • Loučíme se s broučky – život hmyzu <p>Eko: létající semínka</p> <p><u>Nabídka činností:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ spojovat cvičení s dýcháním hrát si s přírodninami, manipulace s drobnými předměty ❖ praktické zkušenosti se sběrem a tříděním přírodnin ❖ smyslové hry „Ptáčku, jak zpíváš?“, „Kukačko, zakukej“, hry na zvířátka ❖ výtvarné vyjádření prožitku – malba, kresba, zapouštění barev ❖ vyjádření hudby pohybem – pohybová improvizace, HPH ❖ pozorování podzimní přírody - sběr a určování přírodnin, výroba podzimníčků ❖ pozorování života hmyzu – výroba mraveniště, broučků ❖ třídění ovoce a zeleniny všemi smysly, hry „Na kuchaře“ <p>3. VENKU FOUKÁ, VENKU PRŠÍ, PŘIPRAVTE SI DĚTI UŠI !!!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Počasí se mračí – určovat znaky počasí • Hrajeme si s podzimem - znaky podzimu

Název integrovaného bloku	PODZIM SLUNÍČKA
	<ul style="list-style-type: none"> • Báby chřipky se nebojíme – zdraví a prevence • Přiblížil se zimní čas - Mikuláše,čertů bude zas – lidové tradice <p><u>Nabídka činností:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ spojovat cvičení s dýcháním, hrát si s přírodninami, manipulace s drobnými předměty ❖ nabídka nových výtvarných technik ❖ třídění a rozhovory u obrázků počasí, denní kalendář počasí ❖ práce s dětskými knihami a encyklopedii – vyhledávání obrázků podzimu ❖ popis obrázku – snaha o vyjadřování v rozvitých větách ❖ rozvinutí námětové hry „Na doktora – Alenka stůně“ ❖ sběr léčivých bylin a třídění ❖ seznamování s novými básněmi, písněmi k Mikuláši ❖ Mikulášská besídka pro děti a rodiče ❖ vysvětlování lidových tradic

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého		<p>proměň (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	<p>získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci</p> <p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p> <p>posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)</p>	<p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti</p>
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	<p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p> <p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	<p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	<p>získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci</p> <p>rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</p>	<p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

6.1.2 ZIMA SLUNÍČKA

Název integrovaného bloku	ZIMA SLUNÍČKA
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Integrovaný blok se věnuje prožívání předvánočního období v činnostech výtvarných, pracovních, hudebních i pohybových. Každoročně do mateřské školy zavítá svatý Mikuláš se svojí nadílkou. Obsahem bloku je také přibližování vánočních zvyků a tradic, příprava dárků pro své nejbližší, poslech a zpěv koled, pečení perníčků a zdobení stromečku. Vyvrcholením příprav je vánoční besídka. V souvislosti s ročním obdobím, které je dětem přiblíženo prostřednictvím pohádkových postav, je jeden z hlavních cílů vnímání proměny přírody v zimě (vlastnosti sněhu a ledu, pokusy, péče o ptáčky a zvířátka, oblékání v zimě), dále je kladen důraz na o rientaci v časových pojmech v souvislosti s režimem dne a celým rokem. Sníh také přináší radost v podobě her a zimních sportů. V neposlední řadě je smyslem bloku připomenutí tradic souvisejících s masopustem, zapojení rodičů do příprav masek.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p><u>Tématické celky a jejich charakter:</u></p> <p>1. PROSINEC PROSÍ O SNÍŽEK BÍLÝ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Padá snížek bílý – znaky ročního období zimy • Vánoce na Valašsku - lidové tradice Valašska ve spolupráci s obcí Vidče, ZŠ Vidče • Vánoce jsou samá pohádka – pohádky o zimních měsících a jejich představitelích <p><u>Nabídka činností:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ seznamování dětí s tradicemi adventu a Vánoc, poslech vánočních příběhů a pohádek ❖ návštěva Valašského muzea v přírodě - „Vánoce na dědině“

Název integrovaného bloku	ZIMA SLUNÍČKA
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ třídění obrázků ročního období zimy ❖ pomoc dětí při vánoční výzdobě první třídy ,prostor MŠ i v lese ❖ výroba adventních věnců a přáníček ❖ seznámení s biblickými příběhy – dramatizace ❖ vycházka do lesa – pomoc při krmení zvířat ❖ seznamování s „vánoční tabulí“ – návštěva kamarádů z jiné třídy - rodičů <p>2. MRAZÍK CENÍ ZOUBKY, CHTĚL BY DO CHALOUPKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Padá sníh, padá sníh - pojedeme na saních – zimní sporty • Já už jsem veliký, bylo mi pět, u zápisu budu hned zápis do ZŠ Vidče • Kdo tu skákal hop a skok – poznáme tě podle stop – určování zvířat • Sněhová královna – království sněhu a ledu – dramatizace pohádky <p><u>Nabídka činností:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ námětové hry „Na sportovce“ – rozlišování druhy sportu – OH ❖ bobování, sáňkování na kopci ❖ učit se udržovat rovnováhu na kluzké podložce ❖ námětová hra „Na školu“ – upevňovat si znalost geometrických tvarů, čísel, písmenek ❖ hra na role – dodržování pravidel ❖ návštěva ZŠ Vidče – návštěva kamarádů v 1.třídě – ukázka hodiny ❖ třídění obrázků, zaměstnání, řemesel ❖ výroba dárečků pro kamarády do ZŠ ❖ nabídka výtvarného materiálu – kresba, malba postavy, sportovce v pohybu ❖ využití rytmizace, dětských hudebních nástrojů při zpěvu <p>3. KONEC MASOPUSTA, STODOLENKA PUSTÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobré ráno, dobrý den, na mámy, na táty si zahrajem – povolání, řemesla • Krásné masky pojdte dál, budeme mít KARNEVAL – lidové tradice, Masopust • Dobré ráno, dobrý den, co budeme dělat celý den – jednotlivé činnosti v průběhu celého dne

Název integrovaného bloku	ZIMA SLUNÍČKA
	<ul style="list-style-type: none"> • Bude zima, bude mráz, kam se ptáčku, kam schováš – ptáci v zimě <p>Nabídka činností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ třídění obrázků některých povolání, řemesel ❖ rozvinutí námětových her („Na kuchaře, Na doktora..“) ❖ seznámení a nácvik valašských tanečků – Mlynářský, Kovářský a další ❖ výroba papírové masky a její dekorativní zdobení ❖ maškarní karnevalový rej v MŠ ❖ práce na pracovních listech – přiřazování činností v průběhu celého dne ❖ seznámení se pantomimou – vyjádření denních činností ❖ vycházka ke krmítkům – krmení a pozorování ptáčků ❖ poznávání zvuku ptáků z CD, naslouchání v přírodě, napodobování ❖ seznamování se s knihami o přírodě, encyklopedií o přírodě – vyhledávání obrázků ❖ vyprávění zážitků z přírody, vycházek, výletů s rodiči

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)</p>	<p>rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí</p>	<p>tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p> <p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p>
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)</p>	<p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p>
<p>odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem</p>	<p>rozvoj fyzické i psychické zdatnosti</p>	<p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p> <p>zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)</p> <p>uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	zachovávat správné držení těla naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase spolupracovat s ostatními sledovat očima zleva doprava
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase chápat základní číselné a matematické pojmy,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	rozhodovat o svých činnostech uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	rozvoj schopnosti sebeovládání	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	rozvoj schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

6.1.3 JARO SLUNÍČKA

Název integrovaného bloku	JARO SLUNÍČKA
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Jarní integrovaný blok je zaměřen na vnímání změn počasí v přímé souvislosti s roční dobou a probouzením se přírody. Jaro je přivítáno tradicí vynášení Moreny, která znázorňuje vyhnání zimy. V rámci Ekokodexu jsou realizovány aktivity spojené s očistou přírody, například údržba zahrady mateřské školy a sběr odpadků v blízkém okolí. Každoročně je v tomto období věnována pozornost probouzení včel, jejich chování při hledání první pastvy (jehnědy), poznávání prvních jarních květin a pučení stromů. Dalším obsahem integrovaného bloku je soubor činností reflektujících oslavy jara v podobě tradic a zvyků. Jarní tematika je promítnuta do společenských her, výtvarných, pracovních a hudebně pohybových činností. Za obzvlášť důležitý je považován Den Země, který je pravidelně slaven v naší mateřské škole a ve spolupráci se ZŠ se stal oblíbenou tradicí. V tomto bloku je zahrnuto také téma doprava a bezpečnost. Děti se učí poznávat dopravní značky a dopravní prostředky, účel jejich využívání a jejich výhody pro člověka a společnost. Neméně důležitým tématem je rodina. Zde jsou děti vedeny k chápání rozdělení jednotlivých rolí v této sociální skupině, k uvědomění si důležitosti harmonických rodinných vazeb, lásky a přijetí. Vrcholem jarního období je oslava Dne matek.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	1. PETRKLÍČ K JARU KLÍČ, CO VŠECHNO MŮŽE OTEVŘÍT... ? <ul style="list-style-type: none"> Zvědavý pramínek - koloběh vody v přírodě

Název integrovaného bloku	JARO SLUNÍČKA
	<ul style="list-style-type: none"> • K sněžence se v chladném lese, ještě sem tam vložka snese - jarní květiny • Voláme tě sluníčko – znaky jara • Kniha – studnice moudrosti <p><u>Nabídka činností:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ vycházka k potoku, pozorování proudu a vlévání se do řeky Bečvy ❖ využití konstruktivního materiálů k výrobě kopce, krajiny, pramínek, potoka, řeky ❖ výroba výtvarné koláže – moře, kolektivní práce dětí ❖ seznámení s netradiční výtvarnou technikou „malování na sklo“ (ryby v akváriu“) ❖ vycházka k zahrádkám, určování jarních květin ❖ seznámení s písněmi a básněmi na téma „ jaro“ ❖ návštěva obecní knihovny – seznámení s dětskými knihami a vlastnostmi dětského hrdiny ❖ výroba „knihy“ – konkrétní postupy při výrobě knih <p>2. MALOVANÁ VAJÍČKA, SNESE NAŠE SLEPIČKA... (duben, ještě tam budem..)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvířátka a jejich mláďátka – znát správný název mláďat • Ven, ven, blechy ven a vajíčka do košíčka sem, sem – Jarní svátky Velikonoce • Dobré ráno, dobrý den, čím na výlet pojedem – dopravní prostředky • Naše planeta Země – „DEN ZEMĚ“ (ekologie) – třídění odpadů • Odlet čarodějnic – lidové tradice <p><u>Nabídka činností:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ využití her, obrázků, pantomimy k určování známých zvířat, správný název mláďat ❖ nabídka výtvarných, keramických i netradičních materiálů k výrobě zvířátek a jejich mláďátek ❖ hry se slovy – vymyšlení slov na slabiky, rytmizace, vytleskávání slabik, hra na tělo ❖ vycházka v obci, návštěva zahrad s prohlídkou domácích zvířat ❖ dramatizace, HPH, hry na zvířátka ❖ vysvětlení svátků jara „Velikonoc“ – zdobení kraslic, výzdoba třídy i prostor MŠ ❖ návštěva Valašského muzea v přírodě – ukázka velikonočních řemesel (drátování, výroba tatarů, zdobení kraslic, pečení)

Název integrovaného bloku	JARO SLUNÍČKA
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ vycházka ke křižovatce – pozorování dopravní situace – pravidla ❖ hra na dopravu, seznámení se semaforem a dopravními značkami ❖ třídění dopravních prostředků dle způsobu pohybu (voda, vzduch, zem) ❖ EKO hry – třídění odpadu, pomoc dětí při úklidu zahrady, okolí MŠ, lesa ❖ „Den čarodějnic“ – ve spolupráci s obcí, SPV a rodičů <p>3. DOBRÉ RÁNO, DOBRÝ DEN, V MÁJI VŠICHNI ROZKVETEM!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ej májek, májek – stavění máje – lidová tradice • Moje milá maminka, je jak v máji květinka – Den matek • Pojďte s námi jen tak tiše, do té tajuplné říše - život na louce, v trávě • Na vycházku vyjdeme, ke kamarádům ze školky zajdeme – výlety do přírody <p><u>Nabídka činností:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ návštěva Valašského muzea v přírodě, pozorování stavění „májky“ (vysvětlení tradice) ❖ zhotovení „májky“ před MŠ ve spolupráci s rodiči ❖ příprava oslav Dne matek – nácvik vystoupení (básně, písně, tanečky, HPH, dramatizace) ❖ výroba dárečků, přáníček z netradičního materiálu ❖ výlety v okolí MŠ – přímé pozorování (lupou) a určování známých druhů hmyzu, rostlin (vývojová stádia) – srovnávání se znalostmi a obrázky v dětské encyklopedii, v obrázkovém světě zvířat ❖ vyprávění zážitků u fotografií z výletů – snaha o správnou výslovnost, gramatickou správnost ❖ poznávání způsobu života některých kamarádů (návštěva včelína, krmelce, hospodářství s domácími zvířaty)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému,	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	sledovat a vyprávět příběh, pohádku

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
slovně reaguje a vede smysluplný dialog		
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	chápat slovní vtip a humor vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	uvědomění si vlastního těla	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) poznat některá písmena a číslice, popř. slova
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy</p>		<p>jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p> <p>navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p>
<p>chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá</p>	<p>vytváření pozitivních vztahů k rostlinám a uvědomovat si jejich význam</p>	<p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p>
<p>zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti</p>	<p>osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)</p> <p>rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie</p>	<p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	vytváření základů pro práci s informacemi	<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p>
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj kooperativních dovedností	sledovat a vyprávět příběh, pohádku spolupracovat s ostatními
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytváření povědomí o existenci místních, regionálních a krajových tradic a zvyků	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p> <p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p>

6.1.4 LÉTO SLUNÍČKA

Název integrovaného bloku	LÉTO SLUNÍČKA
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Integrovaný blok je zacílen na vytvoření povědomí o existenci různých ras, národů a kultur, aktivní účast na oslavě svátku dětí. Edukace probíhá co nejvíce venku, pokud to počasí dovolí. Záměrem je seznamování dětí s přírodním prostředím (louka, les, poznávání květin, hmyzu, stromů a jejich význam), pobyt na slunci, ochrana před jeho škodlivými vlivy a uvědomování si důležitosti pitného režimu pro naše zdraví. Dalším tématem je voda a její úloha v životě člověka, dále pak vodní zdroje ve všech podobách (život v moři, sladká a slaná voda, živočišná říše ve vodě a u vody, kamínky, oblázky, mušle). Zajímavým a tajuplným tématem tohoto integrovaného bloku je rozvoj vědomostí o vesmíru, planetách, slunci a s tím související změny počasí. Děti jsou seznamovány s rozmanitostí podnebí a jeho specifik v daných životních podmínkách a rozmanitostí kultury a zároveň rovnoprávnosti lidí na světě. Dětem jsou vysvětlena jejich práva a povinnosti. Prostřednictvím rozvoje komunikačních schopností a dovedností jsou děti vedeny k vyjadřování svých myšlenek, pocitů a názorů k jiným kulturám, pozitivnímu smýšlení vůči nim, také k seznamování se s cizími jazyky a nabývání multikulturních kompetencí.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	1. BRZY PŘÍJDE DEN, KDY UŽ BUDU ŠKOLÁKEM

Název integrovaného bloku	LÉTO SLUNÍČKA
	<ul style="list-style-type: none"> • Děti slaví svátek – MDD, světové kontinenty • Indiánské léto – styl života Indiánů • Já už to dokážu – geometrické tvary, předložky • Těšíme se na prázdniny – loučení se školním rokem <p><u>Nabídka činností:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ oslavy a hry, soutěže k MDD, návštěva netradičních, sportovních disciplín (bublinkový klaun, kovboj, ad.) ❖ prohlížení atlasu světa – seznamování se se světovými kontinenty, způsobem života lidí i zvířat ❖ konstruktivní hry (puzzle – zeměkoule, společenská hra – kontinenty, sestavování obrázků jednotlivých národností – Indián, Eskymák, Vietnamec ad.) ❖ poslech dětských písní a her v cizích jazycích ❖ návštěva a beseda s lidmi z jiných zemí (SK, AJ, NJ ad.) ❖ výlet do indiánské vesnice – stavění tee-pe, výroba luků, lapače snů, čelenky ad. ❖ procvičování geometrických tvarů, počtu, předložek na konkrétních předmětech ve třídě, venku i na pracovních listech ❖ příprava oslav na rozloučení se školním rokem na zahradě MŠ – příprava programu, rozloučení se s budoucími školáky pasováním a předáním upomínkových předmětů ❖ vyjádření představ dětí o nadcházejících prázdninách a rodinné dovolené – výtvarné ztvárnění <p>2. NAŠE ZEMĚ KULATÁ JE, PLANETY, VESMÍR , POČASÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • vesmír kolem nás • proměnlivost počasí • planeta země • specifika kultury jiných podnebných pásů <p><u>Nabídka činností:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ obrázky, pužžle a jiné didaktické pomůcky znázorňující rozmanitost ras lidí na světě

Název integrovaného bloku	LÉTO SLUNÍČKA
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ prohlížení atlasu světa – seznamování se se světovými kontinenty, způsobem života lidí i zvířat ❖ konstruktivní hry (puzzle – zeměkoule, společenská hra – kontinenty, sestavování obrázků jednotlivých národností – Indián, Eskymák, Vietnamec ad.) ❖ poslech dětských písní a her v cizích jazycích ❖ návštěva a beseda s lidmi z jiných zemí (SK, AJ, NJ ad.) ❖ výroba vlastního vesmíru, planet a raket ❖ vlastnosti slunce, planet, povídání o impaktu slunečního záření, tání ledů, globální oteplování a jeho důsledky na přírodu ❖ návštěva planetária

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	ovlivňovat vlastní situaci	vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti zorganizovat hru vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
	rozvoj schopnosti sebeovládání	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		dohodou zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
toho chovat		
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	poznávání jiných kultur	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

6.1.5 PODZIM BERUŠKY

Název integrovaného bloku	PODZIM BERUŠKY
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Hlavními tématy tohoto bloku jsou vítání dětí po prázdninách a utváření pravidel jako základu

Název integrovaného bloku	PODZIM BERUŠKY
	<p>společného soužití. Dalšími tématy jsou seznamování se jmény, posilování vzájemných vztahů mezi dětmi, poznávání prostředí, vybavení třídy, možnosti tvoření a činnosti v koutcích. Důraz je kladen na uvědomění si kam patřím, kdo patří ke mně, jak si pomáháme. Organizovány jsou vycházky do okolí. Snahou je rozvíjet povědomí o časových pojmech ve spojení s činnostmi, které jsou v MŠ uskutečňovány. V souvislosti s ročním obdobím jsou děti podněcovány ke vnímání změn a krás přírody. Integrovaný blok také zahrnuje poznávání některých druhů ovoce a zeleniny se zapojením smyslů při rozlišování vnímaných jevů (chuť, čich, hmat) a poukázání na význam a úlohu cvičení pro naše zdraví. V neposlední řadě je obsah bloku zaměřen na rozvoj fantazie, výtvarné a pracovní dovednosti při využívání přírodních materiálů a prožívání pozitivních pocitů z dramatických činností, improvizace s loutkami a maňásky.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>1. ZLATÁ ŠKOLNÍ BRÁNA, OTVÍRÁ SE Z RÁNA, KDO SI S NÁMI BUDE HRÁT, TEN BUDE NÁŠ KAMARÁD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Třída plná kamarádů • Jak prožíváme den ve školce • Kde bydlím • Kde najdeme vitamíny - ovoce a zelenina <p>Nabídka činností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seznamovací hry, poznávání své značky, hry na jména • Vytváření pravidel společného soužití • Orientace v novém prostředí, seznamování s hračkami • Všímat si nejbližšího okolí, pojmenovávat co vidí • Poznávání ovoce, ochutnávání, malování • Seznámení s druhy zeleniny • Hry u stolečku, manipulace s drobnými předměty <p>2. DRAKU, DRAKU VYLEŤ VÝŠ, POVĚZ NÁM, CO UVIDÍŠ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hrajeme si s podzimem • Papíroví draci letí • Malíř podzim rozveselí obrázek • Kam chodí broučci spát <p>Nabídka činností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vycházky po okolí, sběr přírodnin, vyrábění podzimníčků

Název integrovaného bloku	PODZIM BERUŠKY	
	<ul style="list-style-type: none"> • Hry s přírodninami, házení šiškami na cíl, skládání obrázků z kaštanů a žaludů • Krájení jablek na sušení, hra na barevná jablíčka • Výroba draka, pouštění draka • Dechová a prstová cvičení, foukání do peříček, hry se stuhami a padákem • Podzimní písničky s pohybovým doprovodem • Výtvarné tvoření s podzimní tematikou • Chystání pelíšku pro ježka • Sbíráání listů, shrabávání listů na zahradě • Pohádky o zvířátkách v lese, ukládání k zimnímu spánku • Hry na broučky a berušky, uspávání broučků <p>3. PADÁ LISTÍ ZLATÉ RUDÉ, JE HO PLNÁ ZAHRADA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Co umí vítr a déšť - počasí • Moje tělo a zdraví • Zahrajeme si divadlo • Přiblížil se zimní čas, Mikuláše bude zas <p>Nabídka činností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozorování počasí • Prohlížení leporel a knížek s podzimní tematikou • Stavění domečků, ať nezmokneme • Skládání lidského těla, pojmenování jednotlivých částí těla, hra na lékaře • Sluchové a hmatové hry (kouzelný pytlíček) • Jógové cvičení • Divadélko s prstovými maňásky, vyprávění podle obrázků, dramatizace pohádky • Kresba pohádkových postav • Výroba jednoduchých maňásků z papírových sáčků 	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si	seznamování s místem a prostředím, ve kterém	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti,	domluvit se slovy i gesty, improvizovat mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
používá k dokonalejší komunikaci s okolím	dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	domluvit se slovy i gesty, improvizovat mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	rozvoj schopnosti sebeovládání	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

6.1.6 ZIMA BERUŠKY

Název integrovaného bloku	ZIMA BERUŠKY
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Integrovaný blok se věnuje prožívání předvánočního období v činnostech výtvarných, pracovních, hudebních i pohybových. Každoročně do mateřské školy zavítá svatý Mikuláš se svojí nadílkou. Obsahem bloku je také přibližování vánočních zvyků a tradic, příprava dárků pro své nejbližší, poslech a zpěv koled, pečení perníčků a zdobení stromečku. Vyvrcholením příprav je vánoční besídka. V souvislosti s ročním obdobím, které je dětem přiblíženo prostřednictvím pohádkových postav, je jedním z hlavních cílů vnímání proměny přírody v zimě (vlastnosti sněhu a ledu, pokusy, péče o ptáčky a zvířátka, oblékání v zimě). Sníh také přináší radost v podobě her a zimních sportů. V neposlední řadě je smyslem bloku připomenutí tradic souvisejících s masopustem.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>1. UŽ JE TADY ZAS TEN VÁNOČNÍ ČAS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Když k nám přijde Mikuláš • Kouzelné dveře do světa snění • Pohádkové Vánoce • Těšíme se na Vánoce - tradice <p>Nabídka činností</p> <ul style="list-style-type: none"> • Příprava na mikulášskou besídku - nácvik písniček a tanečků • Kreslení čertů, výroba andělíčků, mikulášské omalovánky • Výtvarné, pracovní, pohybové a hudební činnosti na rozvoj fantazie • Muzikálové melodie, poslech a dramatizace pohádky, skládání pohádkových obrázků • Výstava hraček z domácího prostředí, cvičení s hračkami, smyslové vnímání • Povídání o vánočních lidových zvycích a tradicích, slavení Vánoc v rodině • Výroba dárků pro své nejbližší • Poslech a zpěv koled

Název integrovaného bloku	ZIMA BERUŠKY
	<ul style="list-style-type: none"> • Vánoční zdobení třídy, nadílka pod stromečkem <p>2. CHUMELÍ SE SNĚŽÍ, DĚTI Z KOPCE BĚŽÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Huboval vrabčák na zimu • Zvířátka v zimě • Zimní radovánky • Zimní království - znaky počasí <p>Nabídka činností</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sypání ptáčkům do krmítek, hledání stop, prohlížení atlasu ptáků • Malování na základě citového prožitku • Povídání o zvířátkách v zimě, návštěva krmelce • Názvy volně žijících zvířat, kde bydlí, práce s obrázky • Rozvíjení slovní zásoby, pohybové aktivity • Činnosti podporující kamarádské vztahy • Poznávání vlastností sněhu a ledu, co umí mráz • Hry ve sněhu na školní zahradě • Výtvarné tvoření se zimní tematikou <p>3. MRAZÍK CENNÍ ZOUBKY, CHTĚL BY DO CHALOUPKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Co děláme celý den • Hádej, čím jsem • Haló, pane Karnevale, račte dál • My se zimy nebojíme, souhrn poznatků <p>Nabídka činností</p> <ul style="list-style-type: none"> • Struktura dne, co děláme v různou denní dobu, popis obrázků, časová posloupnost • Malování oblíbené hračky • Návštěva obchodu, pošty, kuchyně v MŠ, poznávání profesí • Hudebně pohybové hry na různé profese • Společná výzdoba třídy a příprava na karneval • Karneval v MŠ • Zimní písně a básničky, hudební hádanky

Název integrovaného bloku	ZIMA BERUŠKY
	<ul style="list-style-type: none"> • Zkoumání stop ve sněhu • Tvoření zvířátek, netradiční výtvarné techniky

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	prožívat radost ze zvládnutého a poznatého domluvit se slovy i gesty, improvizovat
	získání relativní citové samostatnosti	prožívat radost ze zvládnutého a poznatého odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	prožívat radost ze zvládnutého a poznatého domluvit se slovy i gesty, improvizovat
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	všímat si změn a dění v nejbližším okolí být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	získání relativní citové samostatnosti	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

6.1.7 JARO BERUŠKY

Název integrovaného bloku	JARO BERUŠKY
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Jarní integrovaný blok je zaměřen na vnímání změn počasí v přímé souvislosti s roční dobou a probouzením se přírody. Každoročně je v tomto období věnována pozornost pozorování prvních

Název integrovaného bloku	JARO BERUŠKY
	<p>jarních květin a pučení stromů. Dalším obsahem integrovaného bloku je soubor činností reflektujících oslavy jara v podobě tradic a zvyků. Jarní tematika je promítnuta do společenských her, výtvarných, pracovních a hudebně pohybových činností. Za obzvlášť důležitý je považován Den Země, který je pravidelně slaven v naší mateřské škole a ve spolupráci se ZŠ se stal oblíbenou tradicí. V tomto bloku je zahrnuto také téma doprava a bezpečnost. Děti se učí poznávat základní dopravní značky a dopravní prostředky, účel jejich využívání a jejich výhody pro člověka a společnost. Neméně důležitým tématem je rodina. Zde jsou děti vedeny k chápání rozdělení jednotlivých rolí v této sociální skupině, k uvědomění si důležitosti harmonických rodinných vztahů, lásky a přijetí. Vrcholem jarního období je oslava Dne matek.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>1. PETRKLÍČ K JARU KLÍČ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volám Tě, sluníčko • Zpíváme si a kreslíme • Loučení se zimou - neseme Mařenu • Vstávej semínko holala <p>Nabídka činností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Všimnout si změn v přírodě - počasí, jarní tání, klíčení rostlin • Pohybové ztvárnění jara, tanec, rozvíjení rytmického a sluchového vnímání • Básničky a písničky o jaru • Výtvarné tvoření s jarní tematikou • Jógové cvičení - pozdrav slunci • Vynášení Mařeny se zpěvem písní • Úklid koutků, třídění hraček • Poznávání prvních jarních kytek <p>2. HODY, HODY DOPROVODY, DEJTE VEJCE MALOVANÝ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvířátka, co žijí s námi • Vítáme jaro - Velikonoce • Co jsme našli na louce (rostliny a volně žijící živočichové) • Máme rádi zvířata, i když nejsou chlupatá <p>Nabídka činností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domácí zvířata a jejich mláďata, péče o ně, písničky a říkadla

Název integrovaného bloku	JARO BERUŠKY
	<ul style="list-style-type: none"> • Dramatizace pohádky o zvířátkách • Zdobení a malování kraslic • Příprava na Velikonoce - zvyky a obyčeje, uspořádání společné oslavy • Povídání o slavení Velikonoc v rodině • Výroba lučních víl a skřítků - kreslení, malování, lepení • Let motýla, pohybové ztvárnění • Pozorování drobných živočichů v trávě • Výlet na farmu • Zasazení stromu / keře • Oslava Dne země ve spolupráci se ZŠ, překážková dráha <p>3. LOUKA, LOUKA ZELENÁ, DEVATERO KVÍTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hrajeme si s písničkou • Maminka • Uvijeme věneček • Čím pojedíš na výlet <p><u>Nabídka činností:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyjádření hudby řečí těla, pohybový doprovod, rytmizace slov • Poslech relaxační hudby • Společná příprava oslavy Dne matek - pásmo písniček a tanečků, kresba maminky, výroba přání • Pozorování kvetoucí přírody s využitím lupy, názvy lučních květin • "Čmeláková zahrádka" - jmenování, třídění, porovnávání živých květin s obrázky z encyklopedie • Netradiční výtvarné techniky, hra s barvami • Seznámení s dopravními prostředky - magnetické obrázky • Dopravní bezpečnost, přechod silnice, správná reakce na barevný signál, zhlédnutí vzdělávacího pořadu • Hra na dopravu - dopravní koberec

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy		
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení

6.1.8 LÉTO BERUŠKY

Název integrovaného bloku	LÉTO BERUŠKY
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Integrovaný blok je zacílen na vytvoření povědomí o existenci různých ras, národů a kultur a aktivní účast na oslavě svátku dětí. Edukace probíhá co nejvíce venku, pokud to počasí dovolí. Záměrem je

Název integrovaného bloku	LÉTO BERUŠKY
	seznamování dětí s přírodním prostředím (louka, les, poznávání květin, hmyzu, stromů a jejich význam), pobyt na slunci, ochrana před jeho škodlivými vlivy a uvědomování si důležitosti pitného režimu pro naše zdraví. Dalším tématem je voda a její úloha v životě člověka, dále pak vodní zdroje ve všech podobách (život v moři, sladká a slaná voda, živočišná říše ve vodě a u vody, kamínky, oblázky, mušle). Prostřednictvím rozvoje komunikačních schopností a dovedností jsou děti vedeny k vyjadřování svých myšlenek, pocitů a názorů k jiným kulturám a pozitivnímu smýšlení vůči nim.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>1. MÁME SE TU VŠICHNI RÁDI A JSME DOBRÍ KAMARÁDI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Všechny děti mají svátek • Indiánské léto • Co děláme v létě, letní počasí • Loučíme se spolu, hurá na prázdniny <p>Nabídka činností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kreslení kamaráda, dárek pro kamaráda • Oslava svátku dětí, překážková dráha, soutěže • Malování kamínků, malování na týpí - bílé plátno • Turistický výlet na Zuberský kopec • Pohybové hry na indiány, na bizony • Poslech indiánské hudby, pohádka o malých indiánech • Rytmičké hry na bubínky

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	poznávání jiných kultur	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
	rozvoj a užívání všech smyslů	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem domluvit se slovy i gesty, improvizovat
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky,	rozvoj společenského i estetického vkusu	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)		(lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno poznat napsané své jméno porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větech)
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ sledovat a vyprávět příběh, pohádku
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity,	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího) vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ubližování	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Třídní vzdělávací plány obsahují integrované bloky, které jsou sjednoceny pod čtyři roční období. Každý integrovaný blok je rozpracován do tématických celků (podle měsíců) a ty se dále dělí na podtémata (týdny). Důraz je kladen na svátky a tradice vycházející z našeho regionu. Zohledněny jsou také prožitky dětí, dětská zvědavost a potřeba objevovat. Časový plán bloků je orientační, umožňuje tedy flexibilní práci s ohledem na aktuální možnosti a výsledky evaluačních činností. Integrované bloky ve třídních vzdělávacích plánech se liší v každé třídě k vůli specifčnosti věku a s ním spojených individuálních zvláštností rozvoje dítěte a v důsledku toho možnosti požadování dosažených kompetencí.

6.3 Dílčí projekty a programy

Zapojení do programu Ekoškola

Členství v síti Mrkvička (sít mateřských škol se zájmem o ekologickou výchovu)

Členství v občanském sdružení pro environmentální vzdělávání Líska.

Členství v Místním akčním plánu II. Rožnovsko

Spolupráce s dalšími subjekty:

- Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm
- Středisko volného času (výtvarné soutěže, vzdělávací programy)
- Vzdělávací programy pořádané místní knihovnou
- Městská policie a hasičský sbor (výuka bezpečnosti)
- ZŠ Vidče

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy	Zhodnotit jsou-li naplňovány dílčí cíle, jestli ŠVP(TVP) koresponduje s RVP, zda škola naplňuje svoje dlouhodobé cíle a zda činnosti a aktivity mají environmentální zaměření.	Kontrola příprav, hospitace, rozhovor s učitelkami o jejich vizi naplňování cílů. Sledování inovací RVP a následná aktualizace ŠVP. Srovnávání výsledků vzdělávání s očekávanými výstupy. Poskytnutí zpětné vazby pedagogům.	2x ročně pololetně, leden / červen	ředitelka MŠ, Hana Crhová
Pedagogické vedení školy	Cílem je monitorovat práci učitelů, jejich připravenost, pravidelnost a systematickosti vyhodnocování. Vést pedagogy k pravidelné sebereflexi.	Hospitace ředitele, vzájemné hospitace pedagogů, pohospitační rozhovor, analýza třídní i školní dokumentace, porovnání výsledků vzdělávání s plánovanými cíli, supervize, dokumentace o zasedání pedagogické rady, monitoring, sebehodnotící rozhovory s učitelkami.	2x ročně říjen-listopad a únor-březen	Hana Crhová - ředitelka MŠ, pověřený pedagog
Kvalita pedagogického sboru	Zlepšovat kvalitu pedagogického sboru prostřednictvím odstranění nedostatků v přístupu pedagogů k dětem a jejich rodině, zlepšování komunikace s dětmi, rodiči i kolegy zvolením vhodných komunikačních metod. Hodnocení práce pedagogů.	Rozhovor, náslech, hospitace, sebereflexe, účast pedagogů na webinářích a vzdělávacích seminářích, komunikace a rozhovory s rodiči o spokojenosti v přístupu mateřské školy k jejich potřebám.	2x ročně pololetně, září / červen	ředitelka Hana Crhová
Vzdělávací výsledky	Cílem je sledování individuálních vzdělávacích pokroků každého dítěte. Při zjištění případných problémů včasné zachycení a vyvození odborně podložených závěrů pro jejich eliminaci. V případě potřeby doporučení odborné pomoci. Hodnocena je také délka a dynamika adaptace, připravenost	Soustavné pozorování dětí při hře a činnostech, záznam poznatků, vedení porfolia, použití diagnostických testů a jejich zakládání. Hodnocení a průběžné monitorování chování a adaptace dětí ve třídách a jejich	2x ročně říjen a únor	Hana Crhová, ředitelka, pedagogové v jednotlivých třídách

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
	předškoláků do ZŠ. Dalším cílem je vyhodnotit, jaké místo škola zaujímá v úrovni vzdělávání ve srovnání s jinými školami v kraji (rozsah a oblasti vzdělávání, nabídka a rozmanitost činností, zapojení do vzdělávacích programů a jejich výsledky).	spolupráce. Vzájemná konzultace učitelek v jednotlivých odděleních. Komunikace s rodiči ohledně vzdělávacích výsledků dítěte, spokojenosti se vzdělávací institucí, s přístupem k informacím. Zpětná vazba rodičů k distanční výuce. Zpětná vazba učitelek ze základní školy a jejich hodnocení ohledně připravenosti prvňáčků v základní škole. Ocenění a hodnocení z Ekoškoly, Lísky, Mrkvičky, SVC aj.		
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	Cílem je nabízet dětem rovné příležitosti ve vzdělávání, respektovat jejich zájmy, rozvíjet jejich talent bez ohledu na jejich sociokulturní pozadí a individuální zvláštnosti.	Hospitace, individuální rozhovor s dětmi, učitelkami, hodnotit dětské výkony, nabízet činnosti, pracovat s odbornou literaturou, komunikace s odborníky.	2x ročně prosinec a květen	Hana Crhová, ředitelka školy